

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA
АППАРАТ ПРЕЗИДЕНТА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

CABINETUL DE HERALDICĂ

КАБИНЕТ ГЕРАЛЬДИКИ

Bd. Ștefan cel Mare nr.154, MD-2073, Chișinău

Бул. Штефан чел Маре, 154, MD-2073, Кишинэу

08 noiembrie 2018

Nr. 04/1-20-556

Ministerul Apărării

Șoseaua Hâncești, nr. 84,
CHIȘINĂU-2021

Vă remitem alăturat originalul *Deciziei Comisiei Naționale de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova nr. 118-V.01 din 8 noiembrie 2018 privind avizarea proiectului Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”*.

Anexă: 9 file.

Dr. Silviu TABAC,
Heraldist de Stat al Republicii Moldova

COMISIA NAȚIONALĂ DE HERALDICĂ
DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 154, MD-2073 Chișinău
E-mail: comisia_heraldica@prm.md

201

Nr.

DECIZIE

**privind avizarea proiectului Crucii comemorative
„Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”**

În urma examinării solicitării secretarului de stat al Ministerului Apărării, Vladimir Iliev, nr. 11/1429 din 5 noiembrie 2018, privind expertizarea și avizarea proiectului Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)” (autori Silviu Tabac, Veaceslav Lupu, pictor Veaceslav Lupu), în vederea aprobării în modul stabilit și înregistrării în Armorialul General al Republicii Moldova,

constatând în ședința Comisiei Naționale de Heraldică din 8 noiembrie 2018 conformitatea proiectelor prezentate exigențelor normative, științifice și artistice impuse însemnelor faleristice de nivel național,

în temeiul prevederilor art. 4 alin. (2) din Legea cu privire la simbolurile publice,

Comisia Națională de Heraldică **d e c i d e:**

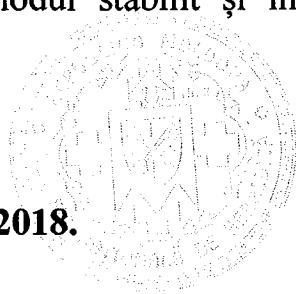
1. Se avizează proiectul Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”, conform anexei nr. 1.

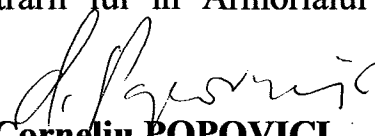
2. Se avizează proiectul Statutului Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”, conform anexei nr. 2.

3. Se avizează proiectul Legii privind instituirea Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”, conform anexei nr. 3.

4. Pentru supravegherea definitivării procedurilor de adoptare a distincției se delegă din partea Comisiei Naționale de Heraldică domnul Silviu Tabac, Heraldist de Stat al Republicii Moldova.

5. Prezenta Decizie se remite Ministerului Apărării în vederea aprobării însemnului avizat în modul stabilit și înregistrării lui în Armorialul General al Republicii Moldova.

Corneliu POPOVICI,
Președintele Comisiei

Chișinău, 8 noiembrie 2018.

Nr. 118-V.01

**Crucea comemorativă
„Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”**

Descriere

Însemnul Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)” reprezintă o cruce greacă mare, înscrisă într-un pătrat imaginar cu latura de 35 mm și având lățimea brațului de 12 mm, așezată peste o cruce greacă mai mică, înscrisă într-un pătrat imaginar cu latura de 28 mm și având lățimea brațului de 16 mm, totul de argint. De mijlocul marginii superioare a brațului de sus al crucii mari este fixată o toartă de suspensie, de argint, prin care însemnul se prinde cu un inel de același metal de baretă.

Pe avers, crucea mare are pe perimetru un chenar lat de argint, în relief, iar fundalul reliefat în raze nenumărate emanând din centru și acoperit cu email roșu-rubiniu. În mijlocul crucii, pe traversă și brațul de sus, este reprezentată în relief silueta frontală a monumentului principal din cadrul Complexului memorial „Feciorilor Patriei – Sfântă Amintire” din Chișinău, de aur. Crucea mică este gravată în întregime cu frunze de laur în relief, de argint.

Reversul însemnului este plat și are gravat în mijloc, în incizie, legenda cu litere capitale în patru rânduri: „PARTICIPANT / LA ACȚIUNILE DE LUPTĂ / DIN AFGANISTAN / 1979-1989”.

Însemnul se confecționează din tombac poleit și emailat.

Panglica distincției este din moar, lată de 30 mm, are pe mijloc o dungă roșie-rubiniu, lată de 10 mm, flancată de câte o dungă albă, lată de 1 mm, și pe margini câte trei dungi late de câte 3 mm fiecare, la stânga în culorile Drapelului de Stat al Republicii Moldova – de la stânga la dreapta, una albastră, una galbenă, una roșie, iar la dreapta în culorile Drapelului de Stat al Republicii Islamice Afganistan – de la stânga la dreapta, una neagră, una roșie, una verde. Panglica se îmbracă pe o baretă metalică, de formă dreptunghiulară, cu înălțimea de 45 mm și colțurile de jos tăiate. Baretă este dotată jos cu o toartă de suspensie, de culoarea însemnului, iar pe revers cu un sistem de prindere.

Înălțimea totală a distincției este de 87 mm.

Baretă de substituie a distincției este dreptunghiulară, cu lățimea de 30 mm și înălțimea de 12 mm, și îmbrăcată cu panglica distincției.

Autori

Veaceslav LUPU

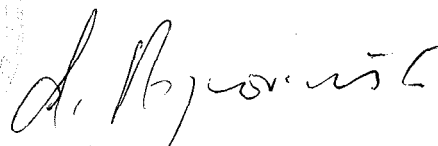
Silviu TABAC

Pictor:

Veaceslav LUPU

Avizat în ședința
Comisiei Naționale de Heraldică
a Republicii Moldova
din 8 noiembrie 2018.

Proces-verbal nr. 118-V.

Памятный крест
„Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”
(«Участник боевых действий в Афганистане (1979-1989 гг.)»)

Описание

Знак Памятного креста „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)” представляет собой вписываемый в воображаемый квадрат стороной 35 мм большой греческий крест с шириной конца 12 мм, положенный на вписываемый в воображаемый квадрат стороной 28 мм меньший греческий крест с шириной конца 16 мм, все серебряное. В середине верхней оконечности стойки большого креста закреплено серебряное ушко, через которое знак с помощью кольца того же металла подвешивается к колодке.

На лицевой стороне знака, по периметру большого креста – широкая серебряная выпуклая кайма, а его основной фон выполнен рельефно в виде многочисленных лучей, расходящихся от центра, и покрыт рубиново-красной эмалью. На середине креста, на перекладине и на верхнем конце, золотое рельефное изображение фронтального силуэта главного памятника Мемориального комплекса „Feciorilor Patriei – Sfântă Amintire” в Кишинэу. Меньший крест полностью покрыт серебряными рельефно выгравированными лавровыми листьями.

Оборотная сторона знака плоская. Посередине прописными буквами в четыре ряда выгравирована легенда: „PARTICIPANT / LA ACȚIUNILE DE LUPTĂ / DIN AFGANISTAN / 1979-1989”.

Знак выполнен из томпака, покрытого драгоценными металлами и эмалью.

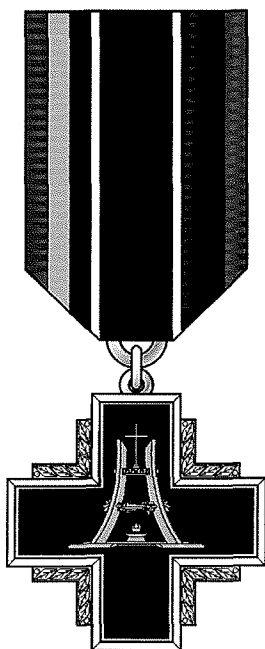
Лента награды из муара шириной 30 мм. Посередине ее рубиново-красная полоска шириной 10 мм, фланкированная белыми полосками шириной 1 мм. По краям ленты по три полоски шириной 3 мм каждая: слева – в цветах Государственного флага Республики Молдова, слева направо – одна синяя, одна желтая, одна красная, а справа – в цветах Государственного флага Исламской Республики Афганистан, слева направо – одна черная, одна красная, одна зеленая. Лента обтягивает прямоугольную металлическую колодку со срезанными нижними углами высотой 45 мм. В нижней части колодки ушко цвета знака, а на оборотной стороне приспособление для крепления.

Общая высота награды 87 мм.

Замещающая планка награды прямоугольная шириной 30 мм и высотой 12 мм обтянута лентой награды.

Traducere realizată și redactată în cadrul
Aparatului Președintelui Republicii Moldova.

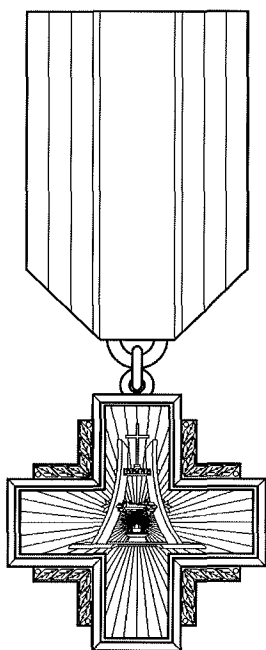

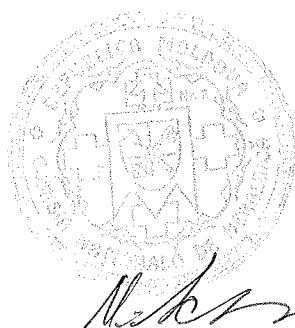
1:1

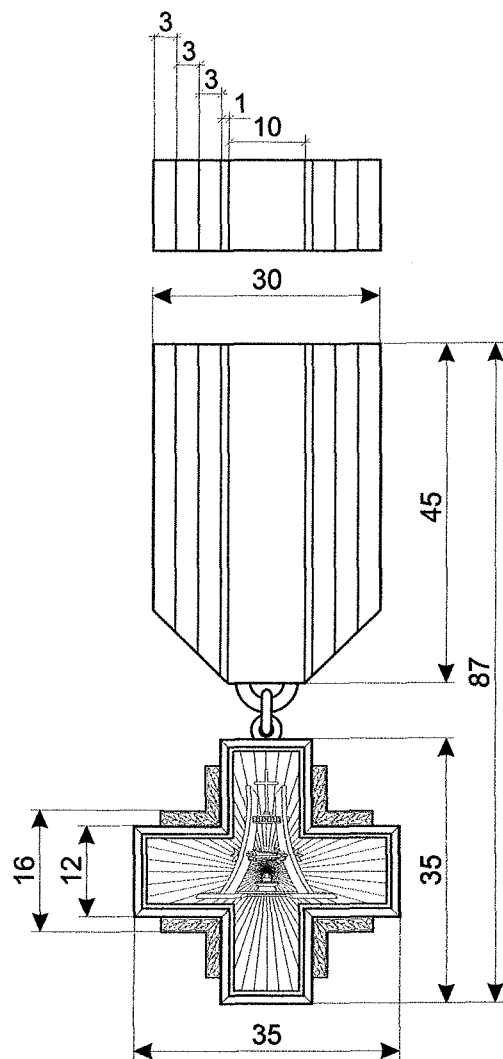
Aprobat în ședința
Comisiei Naționale de Heraldică
a Republicii Moldova
din 8 noiembrie 2018.
Proces-verbal nr. 118 - V

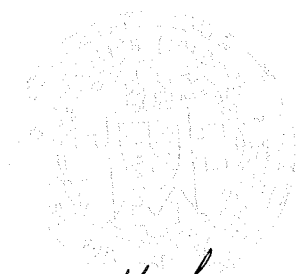

1:1

1:1

N. K...

Statutul Crucii comemorative **„Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”**

1. Crucea comemorativă „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)” este o distincție de stat comemorativă și se conferă cetățenilor Republicii Moldova, care au participat la acțiunile de luptă din Afganistan în perioada 24 decembrie 1979 – 15 februarie 1989, în cadrul contingentului limitat al trupelor militare sovietice în Afganistan și dețin statutul de veteran de război în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) pct. 1) lit. f) al Legii nr. 190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani.

2. Însemnul Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)” reprezintă o cruce greacă mare, înscrisă într-un pătrat imaginar cu latura de 35 mm și având lățimea brațului de 12 mm, așezată peste o cruce greacă mai mică, înscrisă într-un pătrat imaginar cu latura de 28 mm și având lățimea brațului de 16 mm, totul de argint. De mijlocul marginii superioare a brațului de sus al crucii mari este fixată o toartă de suspensie, de argint, prin care însemnul se prinde cu un inel de același metal de baretă.

Pe avers, crucea mare are pe perimetru un chenar lat de argint, în relief, iar fundalul reliefat în raze nenumărate emanând din centru și acoperit cu email roșu-rubiniu. În mijlocul crucii, pe traversă și brațul de sus, este reprezentată în relief silueta frontală a monumentului principal din cadrul Complexului memorial „Feciorilor Patriei – Sfântă Amintire” din Chișinău, de aur. Crucea mică este gravată în întregime cu frunze de laur în relief, de argint.

Reversul însemnului este plat și are gravat în mijloc, în incizie, legenda cu litere capitale în patru rânduri: „PARTICIPANT / LA ACȚIUNILE DE LUPTĂ / DIN AFGANISTAN / 1979-1989”.

Însemnul se confecționează din tombac poleit și emailat.

Panglica distincției este din moar, lată de 30 mm, are pe mijloc o dungă roșie-rubiniu, lată de 10 mm, flancată de câte o dungă albă, lată de 1 mm, și pe margini câte trei dungi late de câte 3 mm fiecare, la stânga în culorile Drapelului de Stat al Republicii Moldova – de la stânga la dreapta, una albastră, una galbenă, una roșie, iar la dreapta în culorile Drapelului de Stat al Republicii Islamice Afganistan – de la stânga la dreapta, una neagră, una roșie, una verde. Panglica se îmbracă pe o baretă metalică, de formă dreptunghiulară, cu înălțimea de 45 mm și colțurile de jos tăiate. Baretă este dotată jos cu o toartă de suspensie, de culoarea însemnului, iar pe revers cu un sistem de prindere.

Înălțimea totală a distincției este de 87 mm.

Baretă de substituie a distincției este dreptunghiulară, cu lățimea de 30 mm și înălțimea de 12 mm, și îmbrăcată cu panglica distincției.

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

privind instituirea Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Art. 1. – Se instituie Crucea comemorativă „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”.

Art. 2. – Se aprobă:

- 1) statutul Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”, conform anexei nr. 1;
- 2) modelul Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”, conform anexei nr. 2.

Art. 3. – Guvernul va asigura finanțarea confecționării Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”, a legitimației aferente, a baretei de substituie și a cutiei capitonate.

Art.4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Președintele Parlamentului

Andrian CANDU

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „BOGDAN PETRICEICU-HASDEU”
COMISIA PENTRU REGLEMENTAREA ONOMASTICII
ȘI TERMINOLOGIEI NAȚIONALE**

bd. Ștefan cel Mare 180, mun. Chișinău, MD-2004, biroul 702, tel.: 29 57 37, 29 57 34

Nr. 39 din 02.11 2018

La nr. ___ din _____ 2018

Ministerul Apărării al Republicii Moldova

Urmare scrisorii Dvs. din 30 octombrie 2018, Centrul de Terminologie a analizat sub aspectul corectitudinii lingvistice denumirea distincției, care se va scrie după cum urmează:

Crucea comemorativă „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”.

Director,

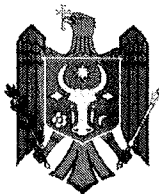

Inga DRUȚĂ,
doctor habilitat în filologie

CALCULUL
cheltuielilor estimative
necesare pentru confecționarea Crucii comemorative
„Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”

№	Denumirea activității	Nr. necesar	Prețul estimativ pentru 1 unitate	Total cheltuieli estimative
1.	Confecționarea crucii cu baretă de substituie	8500	225 lei	1912500 lei
2.	Confecționarea cutiei capitonate pentru amplasarea crucii și a baretei de substituie	8500	60 lei	510000 lei
3.	Confecționarea legitimației aferente distincției	8500	15 lei	127500 lei
TOTAL				2550000 lei

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ФИНАНСОВ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel. (022) 26-26-00, fax 022-26-25-17

.11.2018 nr. 07/2-03/192/1083
La nr. 121/MA/2018

Ministerul Apărării

copie: Cancelaria de Stat

La indicația Guvernului nr.18-23-8832 din 1 noiembrie 2018 (număr unic 121/MA/2018) referitor la proiectul hotărârii Guvernului “Cu privire la aprobarea proiectului de lege privind instituirea Crucii comemorative “Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”, Ministerul Finanțelor în limita competențelor funcționale, comunică lipsa obiecțiilor.

Totodată menționăm că, în proiectul bugetului de stat pentru anul 2019 întru implementarea prevederilor proiectului legii în cauză, Ministerului Apărării au fost prevăzute alocații în sumă de 2500,0 mii lei.

SECRETAR DE STAT

Tatiana IVANICICHINA

Digitally signed by Ivanicichina Tatiana
Date: 2018.11.12 14:46:06 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

06.11.2018 Nr. 04/12802

La nr.18-23-8832 din 1 noiembrie 2018

Ministerul Apărării
Copie Cancelaria de Stat

Urmare a examinării proiectului hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind instituirea Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)” (număr unic 121/MA/2018), relevăm următoarele.

Prin conținutul său normativ, proiectul de lege se încadrează în categoria legilor ordinare și este elaborat în conformitate cu dispozițiile art. 2 din *Legea nr. 1123/1992 cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova*.

Întrucît implementarea proiectului de lege implică cheltuieli financiare, urmează a fi precizat faptul că, potrivit *Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014* cheltuielile bugetare se admit doar în limita alocațiilor bugetare pentru anul respectiv al exercițiului bugetar și doar în măsura și în limitele alocațiilor prevăzute în acest scop. Astfel, constatăm lipsa informației în nota informativă cu privire la existența resurselor financiare pentru executarea prevederilor art. 3 din proiectul de lege. În cazul dat, nu este suficient de a indica ipotetic doar cuantumul resurselor financiare necesare pentru realizarea prevederilor proiectului or, art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova prevede că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Secretar de stat

Eduard SERBENCO

Ex: A. Rusu, tel. 201430
ana.rusu@justice.gov.md

Digitally signed by Eșanu Nicolae
Date: 2018.11.07 10:43:11 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-236 e-mail: mai@mai.gov.md
www.mai.gov.md c/d 210105010370133, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat IDNO 1006601000130

nr.44/ 22- 1424 „08 ” noiembrie 2018

la nr. 18-23-8832 (număr unic 121/MA/2018) din „01” noiembrie 2018

Ministerul Apărării
Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind instituirea Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”, și în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri pe marginea acestuia.

Ministru

Alexandru JIZDAN

Ex. Natalia Nirauța
Tel. 255 876

Digitally signed by Jizdan Alexandru
Date: 2018.11.09 18:08:21 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul de lege privind instituirea Crucii comemorative
„Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1	2	3
Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 07/2-03/192/1083 din 12 noiembrie 2018)	Lipsa de propuneri sau obiecții.	-
Ministerul Afacerilor Interne (Aviz nr. 44/22-1424 din 8 noiembrie 2018)	Lipsa de propuneri sau obiecții.	-
EXPERTIZA JURIDICĂ		
Ministerul Justiției (Aviz nr. 04/12802 din 6 noiembrie 2018)	Întrucât implementarea proiectului de lege implică cheltuieli financiare, urmează a fi precizat faptul că, potrivit Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014 cheltuielile bugetare se admit doar în limita alocațiilor bugetare pentru anul respectiv al exercițiului bugetar și doar în măsura și în limitele alocațiilor prevăzute în acest scop. Astfel, constatăm lipsa informației în nota-informativă cu privire la existența resurselor financiare pentru executarea prevederilor art. 3 din proiectul de lege. În cazul dat, nu este suficient de a indica ipotetic doar cuantumul resurselor financiare necesare pentru realizarea prevederilor proiectului or, art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova prevede că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.	Se acceptă În nota-informativă la proiectul de lege, la compartimentul „Fundamentarea economico-financiară”, a fost indicat în mod expres că, mijloacele financiare necesare pentru confecționarea distincției, a legitimației, a baretei de substituție și a cutiei capitonate, urmează a fi alocate din contul bugetului de stat pentru anul 2019. În acest sens, menționăm că, întru implementarea prevederilor prezentului proiect de lege, în proiectul bugetului de stat pentru anul 2019, pentru Ministerul Apărării au fost prevăzute alocații în sumă de 2,5 mln. lei.

EXPERTIZA ANTICORUPȚIE

<p>Centrul Național Anticorupție (REA nr. ELO18/5558 din 14.11.2018)</p>	<p>Proiectul a fost elaborat de Ministerului Apărării și are drept scop comemorarea cetățenilor Republicii Moldova, care au participat la acțiunile de luptă din Afganistan în perioada 24 decembrie 1979-15 februarie 1989 în cadrul contingentului limitat al trupelor militare sovietice în Afganistan și dețin statut de veteran de război, de a conferi acestora distincția de stat - Crucea comemorativă „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”. În cadrul procesului de elaborare <u>au fost asigurate rigorile de transparență decizională</u>. Argumentele prezentate în nota informativă <u>justifică soluțiile proiectului</u>. Proiectul <u>este conform interesului public, nu aduce atingere drepturilor fundamentale ale omului și nu conține factori și riscuri de corupție</u>.</p>	
---	--	--

Secretar general de stat

Radu BURDUJA